

การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา
กรณีศึกษาในเอเชีย

ACADEMIC MANAGEMENT ACCORDING TO CLIL:
CASE STUDIES IN ASIA

ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา¹ นันทรัตน์ เจริญกุล²
Chookwan Ratanapitakdhada¹ Nuntarat Charoenkul²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
^{1,2}Faculty of Education Chulalongkorn University

*Corresponding Author, e-mail: chookwan11@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในเอเชีย 2) ศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในเอเชีย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิจัยเอกสารจากแหล่งข้อมูลเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเอเชีย และเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเอเชีย ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในเอเชียอยู่ในระยะทดลองนำร่องดำเนินการในแนวทางต่างที่ต้องใช้เวลาในการหาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนานักเรียนให้สู่เป้าหมายการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาอังกฤษ 2) กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในเอเชีย มี 3 กลยุทธ์หลักดังนี้ (1) มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (2) ส่งเสริมคุณภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และ (3) ปรับปรุง

หลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และมีข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนคือการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีความเชื่อในแนวเดียวกันและร่วมมือกันจัดการและสนับสนุนการดำเนินการทั้ง 3 กลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา

Abstract

The research objectives were to: 1) study academic management according to CLIL in Asia; 2) study academic management strategies according to CLIL. The paper applied the qualitative methodology using documentary analysis. The data were analyzed by descriptive statistics.

The study found that: 1) academic management according to CLIL in Asia was the pilot studies conducted to try to create suitable and effective CLIL models. 2) The academic management strategies consisted of 3 main strategies: (1) Developing students' learning process according to CLIL; (2) Enhancing the effectiveness of measurement and evaluation according to CLIL; (3) Improving the school curriculum according to CLIL. In addition, it suggests that in order to develop students' learning process, teacher training in communicative English must be provided. Besides, Stakeholders' belief and support were needed in order to successfully implement the 3 strategies.

Keywords: Academic Management, CLIL Approach

บทนำ

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นภาษากลาง (Lingua Franca) ที่ชนชาติต่าง ๆ ในประชาคมโลกใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านการศึกษา ธุรกิจการลงทุน การท่องเที่ยว และการใช้ชีวิตประจำวัน และยังเป็นภาษาที่ใช้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลด้านต่าง ๆ อีกด้วย ภาษาอังกฤษจึงเป็นที่ยอมรับว่ามีสถานะเป็นภาษาโลก (Global Language) และ

เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน อีกทั้งตามกฎบัตรอาเซียนที่ได้ทำข้อตกลงใน ค.ศ. 2015 ว่าภาษาอังกฤษจะทำหน้าที่เป็น “ภาษาราชการของอาเซียน” ซึ่งหมายความว่า การดำเนินธุรกิจภายในภูมิภาคอาเซียนจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างเห็นพ้องกันถึงความจำเป็นในการยกระดับสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของประชาชนในประเทศของตนให้สูงขึ้นจนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้และติดต่อสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นในเวทีประชาคมอาเซียนและเวทีโลกต่อไป

การยกระดับสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของประชาชนและผู้เรียนในประเทศให้ประสบความสำเร็จนั้น จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทางวิชาการพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีกลยุทธ์การบริหารวิชาการ อีกทั้งผู้บริหารและครูต้องมุ่งพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วย (Villavicencio & Grayman, 2012: online) โดยวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระแสหลักในการจัดการศึกษาแบบสองภาษาในปัจจุบันคือ วิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (Content and Language Integrated Learning: CLIL) ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีที่สุดในการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนได้ใช้ภาษาต่างประเทศเป้าหมายในการสื่อสารหาข้อมูลในสถานการณ์จริงในห้องเรียน ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาจึงเกิดขึ้นอย่างมีความหมายและมีประสิทธิภาพ (Lasagabaster, 2008: online) รวมทั้งเป็นวิธีสอนสำหรับเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม เข้าใจเรื่องพหุภาษา และพหุวัฒนธรรม เพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Banegas, 2011: online) อีกด้วย

วิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่วิชาต่าง ๆ หรือบางส่วนของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรถูกสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเรียนรู้ภาษาไปพร้อมกัน ซึ่งสหภาพยุโรป (European Union: EU) ให้การยอมรับ ซึ่งกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนจะมีการผสมผสานระหว่างความรู้ด้านเนื้อหาหรือหัวเรื่องที่เชื่อมโยงกับวิชาต่าง ๆ และความรู้ด้านภาษา โดยการใช้ภาษาต่างประเทศเป้าหมายในการสื่อสารเป็นส่วนมากและอาจใช้ภาษาแม่ในกรณีที่จำเป็น (Coyle, 2005: online) มีกิจกรรมพัฒนาความคิดตั้งแต่ระดับขั้นต้นจนถึงขั้นสูงและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวัฒนธรรมต่อกันในลักษณะที่เรียกว่าการบูรณาการ 4Cs (Content, Communication, Cognition and Culture) เข้าด้วยกันในการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนจะได้รับข้อมูลนำเข้าหรือบทเรียนที่สามารถเข้าใจได้ในจำนวนที่มากและเพียงพอ (Bernabé, 2013: online) ครูผู้สอนจะใช้ภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน และจะส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษา

ต่างประเทศเป้าหมายในการสื่อสารหรือทำกิจกรรมเพื่อเรียนรู้เนื้อหาหรือหัวเรื่องที่เชื่อมโยงกับวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรโดยจะประกอบกับการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายในการสอนคำศัพท์สำนวนภาษาที่จำเป็นในการนำไปใช้เรียนรู้เนื้อหา (Scaffolding) (Coyle, 2005: online) ทำให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาตามความหมายที่ถูกต้อง (Meaning) และเกิดความคล่องแคล่ว (Fluency) ในการใช้ภาษาขึ้น (Language using) นอกจากนี้ในการเลือกหัวเรื่องที่เชื่อมโยงกับวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่เรียนในชั้นเรียน ต้องให้เหมาะสมกับความสนใจและระดับความสามารถของผู้เรียนซึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ยังเป็นการพัฒนาทางวิชาชีพของครูผู้สอนอีกด้วย (Yin, 2013: online) ดังนั้น วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนี้จึงเป็นที่สนใจและถูกนำไปใช้ในโรงเรียนสองภาษาทั่วยุโรปและเอเชียอีกด้วย

แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในโรงเรียนสองภาษาอาจมีการบูรณาการใน 3 รูปแบบ (Bentley, 2010: 6) คือ 1) บูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบาบาง (Soft/Weak CLIL) หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา การสื่อสาร การรู้ การคิด และวัฒนธรรม/ความเป็นพลเมืองโดยนำเนื้อหา/หัวเรื่องที่อยู่ในวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรมาสอนในวิชาภาษาอังกฤษ สอนเน้นเป้าหมายการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษมากกว่าเนื้อหาวิชา และใช้เวลาในการสอนประมาณ 50 นาที/ครั้ง 2) บูรณาการในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้ (Modular/Mid CLIL) หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา การสื่อสาร การรู้ การคิด และวัฒนธรรม/ความเป็นพลเมืองในบางหน่วยการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิชาภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย สอนเน้นเป้าหมายการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาวิชามากกว่าด้านภาษาอังกฤษ ใช้เวลาและจำนวนวิชาในการสอนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของหลักสูตร 3) บูรณาการในวิชาเนื้อหาอื่น ๆ แบบเข้มข้น (Hard/Strong CLIL) หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา การสื่อสาร การรู้ การคิด และวัฒนธรรม/ความเป็นพลเมืองในวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิชาภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย สอนเน้นเป้าหมายการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชามากกว่าด้านภาษาอังกฤษ ใช้เวลาในการสอนตั้งแต่ร้อยละ 50 ของหลักสูตร ซึ่งสามารถพัฒนาความสามารถหรือสมรรถนะทางภาษาต่างประเทศของผู้เรียนได้อย่างดี

เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาในศตวรรษที่ 21 (Ball, 2013: online) จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง “การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในเอเชีย” ซึ่งจะ เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 และการยกระดับความสามารถหรือสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยจะเห็นแนวทางในการพัฒนา

ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้กำลังคนของประเทศมีคุณภาพ
เพิ่มสูงขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาสู่เสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเอเชีย (ฮ่องกง ไต้หวัน ไทย และอินโดนีเซีย)
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเอเชีย (ฮ่องกง ไต้หวัน ไทย และอินโดนีเซีย)

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา

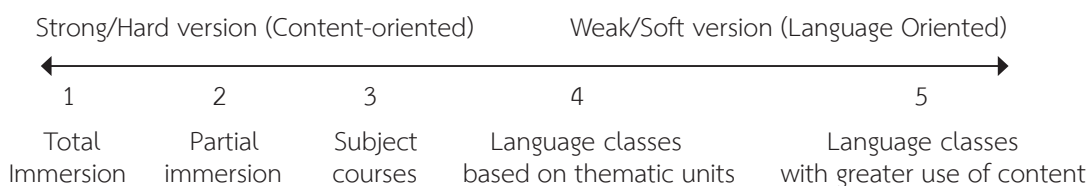
Coyle, Holmes, & King (2009: 8) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาเป็นการสอนภาษาต่างประเทศโดยเน้นที่หัวเรื่องเป็นฐาน (Theme-based Foreign Language Instruction) โดยเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร

Loannou-Georgiou, & Pavlou (2011: 5) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาเป็นแนวคิดทางการสอนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรโดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ โดยเน้น 2 ด้าน คือ เรียนรู้เนื้อหาและพัฒนาความสามารถและทักษะทางภาษาต่างประเทศไปด้วย

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาวิชาและภาษาอังกฤษไปพร้อมกันโดยใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนภาษาหรือครูผู้สอนวิชาเนื้อหาหรือร่วมมือกันทั้งครูผู้สอนภาษาและครูผู้สอนวิชาเนื้อหา

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา

Ball (2009: online) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่นำไปใช้ในแต่ละแห่งจะถูกปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคม การเมือง วัฒนธรรม รวมถึงความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษา และตามเป้าหมายที่ต้องการจัดการเรียนรู้ โดยแสดงเป็นภาพของความต่อเนื่องของเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 CLIL models described by Ball (2009)

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาตามแนวคิดความต่อเนื่องของเนื้อหา
กับภาษา

1. การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน
เต็มเวลาเรียน ในวิชาเนื้อหาทุกวิทยกเว้นวิชาภาษา โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เน้นที่เนื้อหา
2. การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน
ประมาณไม่เกินร้อยละ 50 ของเวลาเรียน ในวิชาเนื้อหาหลายวิชา โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เน้นที่เนื้อหา
3. การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน
ในวิชาเนื้อหา ประมาณไม่เกินร้อยละ 50 ของเวลาเรียน ใน 1-2 รายวิชา โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เน้น
ที่เนื้อหา
4. การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการสอนวิชาภาษาในบางหน่วย
การเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เน้นที่ภาษา
5. การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการสอนวิชาภาษาในเนื้อหา
ที่เชื่อมโยงกับหัวเรื่องจากวิชาอื่น ๆ โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เน้นที่ภาษา

Bentley (2010: 6) ได้กล่าวถึงแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่นำไปใช้
จะถูกปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในสถานศึกษา 3 แบบ ดังนี้

1. บูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบาบาง (Soft/Weak CLIL) หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา การสื่อสาร การรู้การคิด และวัฒนธรรม/ความเป็น
พลเมือง โดยนำเนื้อหา/หัวเรื่องที่อยู่ในวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรมาสอนในวิชาภาษาอังกฤษ สอนเน้น
เป้าหมายการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษมากกว่าเนื้อหาวิชา และใช้เวลาในการสอนประมาณ 50 นาที
2. บูรณาการในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้ (Modular/Mid CLIL) หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา การสื่อสาร การรู้การคิด และวัฒนธรรม/ความเป็นพลเมือง
ในบางหน่วยการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิชาภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย สอนเน้นเป้าหมายการเรียนรู้
ทางด้านเนื้อหาวิชามากกว่าด้านภาษาอังกฤษ ใช้เวลาและจำนวนวิชาในการสอนน้อยกว่าร้อยละ 50
ของหลักสูตร
3. บูรณาการในวิชาเนื้อหาอื่น ๆ แบบเข้มข้น (Hard/Strong CLIL) หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา การสื่อสาร การรู้การคิด และวัฒนธรรม/ความเป็น
พลเมืองในวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิชาภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย สอนเน้นเป้าหมายการเรียนรู้ด้านเนื้อหา
วิชามากกว่าด้านภาษาอังกฤษ ใช้เวลาในการสอนตั้งแต่ร้อยละ 50 ของหลักสูตรซึ่งสามารถพัฒนา
ความสามารถหรือสมรรถนะทางภาษาต่างประเทศของผู้เรียนได้อย่างดี

Katsuaki (2014) ได้แบ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา กับภาษาไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

1. การสอนโดยใช้ภาษาที่สองเป็นสื่อกลาง (L2-medium Education) เป้าหมายคือเรียนรู้เนื้อหาวิชา สอนโดยครูผู้สอนวิชาเนื้อหาซึ่งจะสอนเนื้อหาโดยใช้ภาษาเป้าหมาย (ภาษาอังกฤษ)
2. การสอนแบบร่วมมือ (Collaborative Teaching) เป้าหมายคือเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและภาษา สอนโดยครูผู้สอนวิชาเนื้อหาและครูผู้สอนวิชาภาษา (ภาษาอังกฤษ) โดยครูทั้ง 2 วิชาร่วมมือกันสอนเนื้อหาโดยใช้ภาษาเป้าหมาย
3. การสอนเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับวิชาอื่น (Content-based L2 Teaching) เป้าหมายคือเรียนรู้ภาษา สอนโดยครูผู้สอนวิชาภาษาในวิชาภาษา (ภาษาอังกฤษ) โดยจะสอนหัวข้อเรื่องหรือเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับวิชาอื่น

MacGregor (2016: online) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาว่ามีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์ บริบท และเป้าหมายในการเรียนรู้โดยจะเน้นที่เนื้อหาวิชาหรือภาษา เนื่องจาก “CLIL” เป็นนวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอนภาษาที่รู้จักแพร่หลายทั้งในยุโรปและเอเชีย และเป็นคำที่มีความหมายกว้างครอบคลุมถึงคำอื่น ๆ ที่มีแนวคิดแบบเดียวกันแต่อาจมีรายละเอียดและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่ต่างออกไปตามการตีความและการปรับวิธีการให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เช่น การจัดการเรียนรู้ในแนวทางการสอนเน้นเนื้อหา Content-based Instruction: CBI การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (English-medium instruction: EMI) การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา English for academic purposes: EAP) ล้วนเป็นแนวทางหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาอาจมีแนวทางวิธีการและชื่อที่แตกต่างกันหลากหลายตามแต่ละบริบทและสถานการณ์ ซึ่งแต่ละแนวทางจะมีเป้าหมายในการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่งดังนี้คือ เป้าหมายที่การเรียนรู้เนื้อหา เป้าหมายที่การเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและภาษา และเป้าหมายที่การเรียนรู้ภาษา

แนวทางการบริหารวิชาการตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

Coyle, Hood, Marsh, (2010: online) ได้กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน หรือผู้ปกครองสร้างวิสัยทัศน์ร่วมหรือเป้าหมายของหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา โดยร่วมคิดร่วมสร้างและรับรู้ตรงกันว่าต้องการให้ครูและนักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง

2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน หรือผู้ปกครอง มาร่วมคิดวิเคราะห์และร่วมจัดบริบทต่าง ๆ ให้สนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา

3. ครูวางแผนหน่วยการเรียนรู้ (Planning a Unit) โดยการวางแผนในเรื่ององค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน 4Cs ได้แก่ 1) การพิจารณาเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และอายุของผู้เรียนและมีลักษณะที่เข้าใจได้ง่าย 2) การเชื่อมโยงเนื้อหาที่จะเรียนโดยใช้ทักษะการคิดเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้โดยการสอนกลวิธีการเรียนรู้ 3) การสื่อสารโดยใช้ภาษาเป้าหมายใน 3 จุดประสงค์ คือ Language of Learning (ภาษาและคำศัพท์เฉพาะที่จำเป็นในการเรียนรู้เนื้อหา), Language for Learning (ภาษาและคำศัพท์ที่จำเป็นในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน) และ Language through Learning (ภาษาและคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากการเรียนรู้เนื้อหา) 4) การสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาโดยใช้กิจกรรม

4. ครูเตรียมจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (Preparing a Unit) โดยเตรียมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เนื้อหาที่เหมาะสม สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

5. ผู้บริหารและครูติดตามและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา โดยติดตามเผ่าดูรวมถึงวัดประเมินผลกระบวนการดำเนินการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างและสิ้นสุดการดำเนินการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลไปประกอบการปรับปรุงการวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาต่อไป

6. ครูดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในอนาคตต่อไป (Towards Inquiry-based Professional Learning Communities) โดยใช้เทคนิคพิจารณาเหตุการณ์สำคัญและการสังเกตบทเรียน (Lesson Observation and Critical Incident Techniques: LOCIT) มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) บันทึกวิดีโอคลิปการจัดการเรียนรู้บทเรียนที่ดีไว้ 2) ทบทวน วิเคราะห์ ปรับปรุงวิดีโอคลิปการจัดการเรียนรู้ที่บันทึกไว้ ในประเด็นเกี่ยวกับเกิดการเรียนรู้หรือไม่ เกิดการเรียนรู้อย่างไร และทำไมจึงเกิดการเรียนรู้ โดยครู เพื่อนครู และผู้บริหาร 3) นำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวางแผนดำเนินการสำหรับบทเรียนใหม่ต่อไป

กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลักและ 10 กลยุทธ์รอง ดังนี้ (ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา, 2559 : 213-215)

กลยุทธ์หลักที่ 1 เรียงระดับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 1.1 แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในวิชาอื่น ๆ แบบเข้มข้นและในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้

กลยุทธ์รองที่ 1.2 สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในวิชาอื่น ๆ แบบเข้มข้นและในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้

กลยุทธ์รองที่ 1.3 สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในวิชาอื่น ๆ แบบเข้มข้นและในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้

กลยุทธ์หลักที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 2.1 แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการวัดและประเมินผลตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบาง

กลยุทธ์รองที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบาง

กลยุทธ์รองที่ 2.3 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบาง

กลยุทธ์รองที่ 2.4 พัฒนาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการวัดและประเมินผลตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบาง

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 3.1 แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบางและในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้

กลยุทธ์รองที่ 3.2 ปรับหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบางและในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้

กลยุทธ์รองที่ 3.3 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการในวิชาภาษาอังกฤษแบบเบางและในวิชาอื่น ๆ บางหน่วยการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จประกอบด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ดังนี้ 1) จัดทำหลักสูตรโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันสร้างเป้าหมายหลักสูตร รวมถึงร่วมคิดและร่วมจัดบริบทต่าง ๆ ในการสนับสนุน 2) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการวางแผน/เตรียมและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ สื่อสารและจัดกิจกรรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาได้อย่างดี อีกทั้งครูต้องดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลไปพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในอนาคตต่อไป 3) สนับสนุนให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
อย่างมีคุณภาพโดยผู้บริหารและครูติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารวิชาการตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา วรรณคดีศึกษา
ในเอเชีย เป็นการวิจัยเอกสารโดยศึกษาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ บทความวิจัยเกี่ยวกับการนำ
แนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในฮ่องกง ไต้หวัน
ประเทศไทย และประเทศอินโดนีเซีย และเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์
ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในทวีปเอเชีย

ผลการวิจัย

1. การบริหารวิชาการตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา วรรณคดีศึกษาในฮ่องกง
โดยทั่วไปฮ่องกงจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสอนวิชาเนื้อหาต่าง ๆ ในระดับมหาวิทยาลัย
เป็นส่วนมาก สำหรับในระดับมัธยมศึกษาหลังจากที่ฮ่องกงกลับคืนอยู่ภายใต้การปกครองของประเศจีน
มีนโยบายให้ใช้ภาษาจีนกลางซึ่งเป็นภาษาประจำชาติเป็นสื่อกลางในการเรียนในระดับมัธยมศึกษา
ต่อมาประมาณ ค.ศ. 2010 รัฐบาลฮ่องกงประกาศยกเลิกนโยบายดังกล่าวเนื่องจากมีกระแส
การเพิ่มโอกาสในการเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยในฮ่องกง โอกาสในการมีงานทำที่ดีและการติดต่อการค้า
จึงหันกลับมาเน้นเรียนภาษาอังกฤษอีกครั้ง โดยครูผู้สอนวิชาเนื้อหาใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการ
เรียนการสอนวิชาเนื้อหาต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เนื้อหาและภาษา แนวทางการเรียนรู้ส่งผลให้
ครูและนักเรียนมัธยมศึกษาในฮ่องกงคิดว่า 1) การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษามีประโยชน์
เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ นักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร
เพื่อเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง ทำให้ความสามารถทางภาษาพัฒนาขึ้น การสื่อสารในชั้นเรียนเน้นที่ความหมาย
ของเนื้อหา ไม่เน้นที่โครงสร้างภาษา ทำให้นักเรียนลดความวิตกกังวลในการใช้ภาษาภาษาอังกฤษและ
มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น 2) การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษามีปัญหาคือ
มีการนำเสนอคำศัพท์วิชาการเฉพาะสาขาที่ยาก การขาดความสามารถในการสื่อสารและทำความเข้าใจ
ภาษาเป้าหมายในการเรียนการสอนของทั้งครูผู้สอนวิชาเนื้อหาและนักเรียน รวมถึงตัวชี้วัดของการสอบ
ระดับชาติที่มีมากมายทำให้ครูผู้สอนเนื้อหาต้องลดการใช้สื่อและลดเวลาในการสื่อสารระหว่างนักเรียน
ลง เพื่อให้ครูสรุปเนื้อหาได้ครบ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เสนอแนะว่าควรมีการร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอน
เนื้อหาและครูผู้สอนภาษาในการเตรียมบทเรียน กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล การที่ครูช่วยนักเรียน

ให้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ นั้น (Scaffolding) ควรลดหรือหมดไปเมื่อผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีในการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว จุดแข็ง นโยบายรัฐสนับสนุน จุดอ่อน ครูผู้สอนเนื้อหามุ่งเป้าหมายการเรียนรู้ด้านเนื้อหามากเพื่อการสอบและละเลยเป้าหมายการเรียนรู้ด้านภาษา

กลยุทธ์การบริหารวิชาการที่ใช้/ที่เสนอแนะ ได้แก่ 1) มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการออกแบบและจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบ CLIL ที่ให้เวลานักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูมากขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านภาษาในการสื่อสารวัฒนธรรมและโลกรอบตัวนักเรียนมากขึ้น ส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาเนื้อหาและครูผู้สอนวิชาภาษาร่วมมือกันเตรียมแผนการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์และเสริมต่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียน อีกทั้งพัฒนาครูในเรื่องการพัฒนาและเลือกใช้สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและภาษาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น 2) จัดทำหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านการเรียนรู้เนื้อหาและภาษาโดยให้มีตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมมือกันจัดเนื้อหาที่จะเรียนรู้ และสอบไม่ให้นานมากเกินไป 3) ปรับปรุงเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลให้วัดและประเมินครอบคลุมทั้งด้านการเรียนรู้เนื้อหาและภาษา (Yin, 2013: online)

2. การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหากับภาษา กรณีศึกษาในไต้หวัน
การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหากับภาษาในไต้หวัน โดยทั่วไปในไต้หวันจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสอนวิชาต่าง ๆ ในระดับมหาวิทยาลัยเป็นส่วนมาก สำหรับในระดับมัธยมศึกษาเริ่มดำเนินการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที สอนโดยครูสอนภาษาอังกฤษ โดยมีเป้าหมายที่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับโครงการของรัฐบาลช่วง ค.ศ. 2015 ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและธุรกิจ รวมถึงการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษของประชาชนอีกด้วย (ในอนาคตจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในเรียนวิชาอื่น ๆ ในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้นต่อไป) การดำเนินการนี้ส่งผลให้ครูมัธยมศึกษามีความเห็นว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้น จุดแข็ง นโยบายรัฐสนับสนุน จุดอ่อน ครูที่มีคุณสมบัติพร้อมมีจำนวนน้อย

กลยุทธ์ทางวิชาการที่ใช้/ที่เสนอแนะ ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยพัฒนาครูให้มีหรือจัดหาครูที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษหรือครูที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติมาช่วยวางแผนเตรียมการสอนและสื่อเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น รวมถึงพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมในรูปแบบใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถที่ต่างกันของนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

ในที่สุด 2) พัฒนาหลักสูตรโดยให้มีการระบุเป้าหมายของหลักสูตรที่วัดผลได้ เข้าถึงได้ ไว้อย่างชัดเจน ในหลักสูตรโดยเน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้านภาษา มีการเพิ่มเวลาในการเรียนและเพิ่มจำนวนครั้งในการเรียน ต่อสัปดาห์ ปรับลดกิจกรรมการแข่งขันทางภาษาประเภทต่าง ๆ ลงปรับลดสภาพการณ์สอนเพื่อนำไปสอบลง 3) สนับสนุนให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อหาวิธีการพัฒนา นักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Chen, 2017: online)

3. การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในประเทศไทย (Katsuaki Okihara, 2014: online)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในประเทศไทย เป็นความร่วมมือระหว่าง British Council กับกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการศึกษาประมาณ ค.ศ. 2008 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) ที่จัดการเรียนการสอนโปรแกรม English Program (EP) สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางใน 4 วิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษและสังคมศึกษา และ Mini English Program (MEP) สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางใน 2 วิชา (โรงเรียนกำหนดเองตามความเหมาะสมของบริบท) สอนโดยใช้ครูต่างชาติและ/หรือครูไทยที่สอนวิชาเนื้อหาและภาษาอังกฤษ มีเป้าหมายคือเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและภาษา ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนคือ นักเรียนที่เรียนหลักสูตรนี้มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้น 10-20 % มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารดีขึ้น จุดแข็ง นโยบายรัฐสนับสนุน จุดอ่อน ครูที่มีคุณสมบัติพร้อมมีจำนวนน้อย

กลยุทธ์ทางวิชาการที่ใช้/ที่เสนอแนะ ได้แก่ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาและใช้สื่อการสอน

4. การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย (Katsuaki Okihara, 2014: online)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในประเทศอินโดนีเซีย ดำเนินการศึกษาประมาณ ค.ศ. 2008 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (international standard school) สอนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ครูผู้สอนวิชาเนื้อหาและภาษาร่วมมือกันสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสอน มีเป้าหมายคือ เรียนรู้ทั้งเนื้อหาและภาษา อีกทั้งสอนในวิชาภาษาอังกฤษโดยครูผู้สอนภาษาอังกฤษ มีเป้าหมายคือเรียนรู้ภาษา ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนคือ นักเรียนที่เรียนหลักสูตรนี้มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สูงขึ้น จุดแข็ง นโยบายรัฐสนับสนุน จุดอ่อน ครูผู้สอนวิชาเนื้อหาที่มีความรู้ภาษาอังกฤษน้อย

กลยุทธ์ทางวิชาการที่ใช้/เสนอแนะ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโดยครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษและวิชาเนื้อหาพร้อมมือกันเตรียมขั้นตอนการสอนและสื่อการสอน 2) จัดทำหลักสูตร ให้เอื้อต่อการบูรณาการของภาษาอังกฤษกับวิชาเนื้อหาอื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย 1) การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีสึกษาในเอเชียอยู่ในระยะทดลองนำร่องในการดำเนินการแนวทางต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้มีแนวทาง ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาอังกฤษ 2) กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้ แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีสึกษาในเอเชีย มี 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ (1) มุ่งพัฒนาระบบการเรียนรู้ ของนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (2) ส่งเสริมคุณภาพการวัดและ ประเมินผลนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และ (3) ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนคือ การพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการ เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงในการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารได้ในระดับดี โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีความเชื่อในแนวเดียวกันและร่วมมือกันจัดการ และสนับสนุนการดำเนินการทั้ง 3 กลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีสึกษาในเอเชียมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. การวิจัยเรื่องการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา ของประเทศในเอเชีย เช่น ประเทศไทย อินโดนีเซีย ไต้หวัน มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบบูรณาการ เนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และมีบริบทการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมาตลอด จะมีจุดอ่อนที่ต้อง แก่ไขคือ ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษมีน้อยเกินไป ซึ่งแก้ไขด้วยการจ้างครู ต่างชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติและมีความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาซึ่งต้องใช้เงินทุนสูง (Chen, 2017: online) ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จัดจ้างครู ต่างชาติจำนวนหนึ่งเพื่อมาสอนนักเรียนและช่วยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในประเทศเพิ่มเติมจาก การจัดการฝึกอบรมพัฒนาครูในประเทศทั้งในเรื่องภาษาอังกฤษ และแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (Katsuaki, 2014: online)

2. การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาของประเทศในเอเชีย ให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญมาก เช่น ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนต้องมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนและประสานความร่วมมือกันดำเนินการและส่งเสริมทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง (Wei & Feng, 2015: online) ด้วยเหตุนี้การนำแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษามาใช้ในบริบทของประเทศในเอเชียต้องตรงต่ออย่างจริงจังให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปความคิด ความเชื่อ (mindset) ของเขา รวมถึงการปฏิรูประบบการฝึกอบรมครู และการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดหลักสูตรประสบการณ์การเรียนรู้และการสอบให้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู และนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (Yin, 2013: online)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา กรณีศึกษาในเอเชีย มี 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา 2) ส่งเสริมคุณภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และ 3) ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา ดังนั้น

1. โรงเรียนควรจัดให้มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาและครูผู้สอนวิชาเนื้อหาตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา
2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา
3. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ (ผู้แทน) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้ของนักเรียนต้องพัฒนาที่ครูผู้สอนเป็นสำคัญ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงในการสร้าง

และใช้สื่อการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งครูผู้สอนต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ในระดับดี ดังนั้นควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการจัดการและสนับสนุนการบริหารวิชาการตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาเพื่อทำให้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นควรวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาว่ามีความคิดเห็นอย่างไร

รายการอ้างอิง

- ชัยภูมการณ์ อร่ามรุณ. (2556). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu:/article/viewFile/16100/14651
- ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา. (2559). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา กับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).*
- เสาวภาคย์ ศรีโยธา. (2555). *ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ มหวิทยาลัยสงขลานครินทร์).*
- Ball, P. (2009). Does CLIL work?. In D. Hill, & P. Alan (Eds.), *The best of both worlds?: International perspectives on CLIL*. Norwich: Norwich Institute for Language Education.
- Banegas, D. L. (2012). *Integrated Content and Language in English Language Teaching In Secondary Education: Models Benefits and Challenges* [Online]. Retrieved from https://www.Academia.edu/1793825/integrated_content_and_language_in_english_language_teaching_in_secondary_education_models_benefits_and_challenges
- Bernabé, María Moliner. (2013). *The Effects of CLIL from the Perspective of In-service Teachers in Salamanca* [Online]. Retrieved from www.exedrajournal.com
- Chen, Fay. (2017). *English Teachers' Perspective on Implementing English-taught Program in Tainan, Taiwan*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/325120614_English_teachers%27_perspectives_on_implementing_English-taught_programs_in_Tainan_City_Taiwan
- Coyle, D. (2005). *Planning Tools for Teachers*. The University of Nottingham: School of Education.

- Coyle, D., Holmes, D., & King, L. (2009). *Towards an integrated curriculum - CLIL national statement and guidelines*. London, England: The Languages Company.
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL - Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Katsuaki, Okihara. (2014). *The Background and Basic Assumptions of CLIL* [Online]. Retrieved from https://notredame.repo.nii.ac.jp/?action=repository_action...item...
- Kelly , K. P. (2014). *Ingredients for successful CLIL* [Online]. Retrieved from https://www.academia.edu/6361911/Ingredients_for_successful_CLIL
- Loannou-Georgiou, S., & Pavlou, P. (2011). *Guidelines for CLIL Implementation in Primary and Pre-Primary Education* [Online]. Retrieved from <http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Anglika/teaching material/clil /guidelinesforclilimplementation1.pdf> [2015, November 25]
- Lasagabaster, D. (2008). Foreign Language Competence in Content and Language Integrated Courses. *The Open Applied Linguistics Journal*, 1, 31-42.
- Leone, A. R. (2015). *Outlooks in Italy: CLIL as Language Education Policy* [Online]. Retrieved from <http://repository.upenn.edu/wpel/vol30/iss1/3/>
- Leung, C. P. (2013). *Content and language integrated learning: perceptions of teachers and students in a Hong Kong secondary school* [Online]. Retrieved from <http://hub.hku.hk/bitstream/10722 /193541/1/FullText.pdf?accept=1>
- Prasongporn, P. (2009). CLIL in Thailand: Challenges and Possibilities. *Paper presented at the first Access English EBE Symposium*, Jakarta, Indonesia.
- Villavicencio, A., & Grayman, J. K. (2012). *Learning from "Turnaround" Middle Schools: Strategies for Success* [Online]. Retrieved from <http://steinhardt.nyu.edu/scms Admin/media/users/jnw216/RANYCS/WebDocs/RANYCS-MiddleSchoolTurnaround-ExecSummary-20120214.pdf>
- Wei, R., & Feng, J. (2015). *Implementing CLIL for young learners in an EFL context beyond Europe* [Online]. Retrieved from <http://journals.cambridge.org>
- Yin, Chung Leung. (2013). *Content and Language Integrated Learning: Perceptions of Teachers and Students in a Hong Kong Secondary School* [Online]. Retrieved from <http://hub.hku.hk/handle/10722/193541>